

характера и същността на взаимоотношенията между различни етноси.

И не само това. Ромите просто не искат да се примирят с чуждите “образци” и “модели” на мислене и поведение, тъй като в тях лъха почти единствена негативно отношение към тях, формирано с векове в досегашната история на човечеството. Оттук и техният стремеж да съхраняват и практикуват изконните ромски “образци” и “модели” на мислене и поведение, които, макар и на по-низше обществено равнище, са пропити от демократизъм, толерантност и хуманизъм.

Точно това българите или поне мнозинството от тях не винаги успяват да разберат. Те не винаги разбират, че българските “образци” и “модели” на мислене и поведение, на възприемане и оценяване имат друга етносоциална основа на формиране, развитие и утвърждаване, а оттам и друга същностно-съдържателна определеност. По-точно, българските “образци” и “модели” визират най-вече самите българи, вътрешнобългарските взаимоотношения, изграждани и функциониращи при наличието на българска държавност и българска писмена култура. Наистина, българите имат “образци” и “модели” и за взаимоотношенията си с други етноси, - но предимно с етноси, които също имат държавност и писмена култура, и следователно с които може и трябва да се общува на относително равнопоставена основа.

И цялата тънкость и сложност на проблема е, че по начало циганите не фигурират нито в първата, нито във втората група взаимоотношения. Отношенията между българите и циганите сред тях са лишени от държавна и писмено-културна основа, валидна еднакво и поотделно за тях. Тези отношения се изграждат повече върху историческата стихия и инерция, още повече, че по-дълъг период от тяхната историческа реализация е протекъл в условията на османотурското робство по нашите земи. И именно тази социално-историческа обремененост на взаимоотношенията между българи и цигани играе ролята на “шумов фактор”, който пречи в тях да има пълноценно взаимовъзприемане и взаиморазбиране. Така, обективно и неосъзнато, но системно и неотстъпно, общуването между българи и цигани се е поставяло и реализирало на други принципи и правила, които съвсем